

Enerji, ekonominin ve yaşam standardının yükseltilmesinin vazgeçilmez kaynağıdır. Ekonomik gelişmişlik ve refah düzeyinin bir göstergesi olan enerji tüketiminin karşılanmasında, enerjinin sürekli ve güvenilir biçimde temin edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Günümüzde elektrik enerjisi üretimi kömür, su, petrol, gaz ve nükleer gibi çeşitli kaynaklardan sağlanmaktadır. Nükleer Enerjinin dünya elektrik üretimindeki payı 1970'lerden sonra artarak % 17'e ulaşmış olup bazı ülkelerde ise bu oran % 75'lere kadar yükselmektedir. Bu orana ulaşılmasında nükleer enerjinin diğer enerji kaynaklarına göre çevre kirliliği yaratmamasının yanısıra elektrik üretiminde güvenilirliği ve uygun yakıt maliyeti önemli rol oynamaktadır.

Nükleer enerji elektrik üretiminin yanısıra tıp, tarım ve endüstri alanlarında başarı ile uygulanmaktadır. Son yıllarda nükleer tekniklerin çevre uygulamaları, özellikle su ve denizlerde olmak üzere, giderek artmaktadır. Ayrıca, tüm bölgelerde nükleer güvenlik ve emniyetin güçlendirilmesi önem kazanmaktadır.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) nükleer enerji alanında barışçıl amaçlara yönelik olarak yürütmekte olduğu faaliyetler kapsamında ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içindedir. Bu çerçevede, dost ve kardeş Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'ın ilgili kuruluşları ile ikili işbirliği protokolları kapsamında ilişkiler geliştirilerek ortak "Avrasya Nükleer Bilimler ve Uygulamaları" Konferansı düzenlenmekte, ortak çalışmalar yürütülmekte ve ortak "Avrasya Nükleer Bülteni" yayınlanmaktadır. Bu faaliyetler uluslararası alanda kabul ve destek görmektedir.

Nükleer enerjinin barışçıl uygulama alanlarında yürütülen bu ortak işbirliği faaliyetlerinin ortak tarih ve kültüre sahip ülkelerimiz arasında ilişkilerin güçlenmesinin yanısıra Avrasya bölgesi ülkeleri arasındaki ilişkilerin gelişmesine yardımcı olması dileğiyle, değerli okurlarımıza, Bültene emeği geçen ve destek veren herkese teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

Saygılarımla

Okay ÇAKIROĞLU

Yayın Komisyonu Başkanı ve
TAEK Başkanı
Chairman of the Editorial Board,
President of TAEK

Energy is a vital source of improving economy and quality of life. Energy consumption per capita is a measure of economic development and prosperity level of the societies.

The security of supply in meeting the demand of energy reliability and stability are challenging issues for decision makers.

Today, electricity produced from coal, hydraulic, fossil fuel, natural gas and nuclear power plants.

Nuclear share of total electricity generation continues to grow since 1970 and reached to 17 percent and it is even 75 % for some countries. The main reason for this is that; nuclear energy, compared with other energy sources, does not create environmental pollution as being environmentally friendly technology as well as providing security in electricity supply and consistent fuel cost. Nuclear technology is used in electricity production as well as in the fields of medicine, manufacturing industry, food and agriculture. Environmental application of nuclear and isotopic techniques, in particular water and marine environmental management is increasing during the recent years. Also, nuclear safety and security receives special attention in all regions to be strengthened. Turkish Atomic Energy Authority is in cooperation with countries and other international organizations in the objectives for peaceful use of atomic energy. In this context, within the scope of joint protocols the cooperation is improved between related institutions of Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Uzbekistan, joint "Eurasia Conference on Nuclear Science and Its Application" are organized every two year, joint activities are carried out and joint "Eurasia Nuclear Bulletin" is published yearly. These activities are accepted and receive support from international organizations.

It is my wish that these joint activities in peaceful use of nuclear energy will contribute in developing cooperation among all Eurasia countries as well as strengthening cooperation among our countries having historical and cultural ties. I express my gratitude to dear readers and to everyone in preparing and supporting this bulletin and I wish success in all of you endeavors.

Yours Sincerely

Değerli Avrasya Nükleer Bülteni okurları
Sizleri Avrasya Nükleer Bülteninin yeni sayısında selamlamaktan mutluluk duyuyoruz.

Bilindiği üzere Avrasya Nükleer Bülteni Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'ın nükleer konularda faaliyet gösteren ilgili kuruluşları arasındaki anlaşma çerçevesinde ortak yayınlanmaktadır. Bültende Avrasya bölgesindeki bilim adamlarının ülkelerinde nükleer enerjinin barışçıl uygulama alanlarında yürüttüğü ortak faaliyetlere yer vermekteyiz. Bu sayıda Türkçe Konuşan Ülkelerde bilim adamlarının ortak yürüttüğü araştırmalar ve projeler ile ortak düzenlenen konferanslar, seminerler ve toplantılar hakkında bilgileneceksiniz. Bölgelerimizdeki tarihi şehirler hakkında ilgi çekici bilgilere ulaşacaksınız.

Avrasya Nükleer Bilimler ve Uygulamaları Konferansı serisi bilimsel işbirliğinin uluslararası alanda yaygınlaşmasına yönelik yürütülen ortak faaliyetlerimiz sonucu düzenlenmekte olup bilim adamları ve uzmanlar tarafından nükleer bilim ve nükleer güvenlik alanlarında elde edilen gelişmelerin paylaşıldığı bir etkinliktir. Bu tür Konferansların düzenlenmesi katılımcı ülkelerdeki bilim adamları arasında işbirliğinin kurulması ve geliştirmesine, bilimsel ve uygulamaya yönelik problemlerin çözülmesi için güçlerini bir araya getirmelerine imkan sağlar. Türkçe Konuşan Ülkeler arasında 2000 yılından itibaren 2 yılda bir yukarıda belirtilen ülkelerde düzenlenmekte olan "Avrasya Nükleer Bilimler ve Uygulamaları" Konferansı kökleşmektedir. İlk Konferans Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından 2000 yılında İzmir'de, ikinci Konferans Kazakistan Nükleer Fizik Enstitüsü'nün ev sahipliğinde 2002 yılında Almatı'da ortak düzenlenmiştir.

"III. Avrasya Nükleer Bilimler ve Uygulamaları" Konferansı 2004 yılında Taşkent'te Özbekistan Nükleer Fizik Enstitüsü'nün ev sahipliğinde Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi, Kazakistan Nükleer Fizik Enstitüsü ve Kırgızistan Milli Bilimler Akademisi ile ortak düzenlenmiştir. "IV. Avrasya Nükleer Bilimler ve Uygulamaları" Konferansı Azerbaycan Milli Bilimler Akademisinin talebi üzerine 2006 yılında Bakü'de düzenlenecektir. Avrasya Konferanslarına ulusal ve uluslararası kuruluşlardan destek sağlanmış, ABD, Rusya ve AB ülkelerinden katılan katılımcıların yanı sıra bölge ülkelerinden de çok sayıda uzman katılmıştır. Avrasya Konferansının ilgi çekici yanlarından biri 35 yaşın altında çok sayıda genç uzmanın katılması olup bu bilim ve teknolojinin gelişmesine imkanlar sağlanmakta olduğunun bir göstergesidir. Konferans kararlarında genel ve paralel oturumlarda yer alan raporlardan Avrasya Nükleer Bülteninde yayınlanması tavsiye edilmektedir. Bu sayıda "III. Avrasya Nükleer Bilimler ve Uygulamaları Konferansı"nda sunulan bazı raporlar hakkında bilgileri okuyabilirsiniz.

Sayın okurlarımız, Avrasya Nükleer Bülteni yürütülmekte olan ortak faaliyetlerimizi yansıtmaktadır ve Bültenin son sayısında sizlerin araştırma çalışmalarınızda kullanabileceğiniz ilgi çekici ve yararlı bilgileri sağladığımızı ümit ediyoruz.

En iyi dileklerimizle

Nevzat BİRSEN
Yayın Komisyonu Eş Başkanı ve
TÜDNAEM Müdürü
Co-Chairman of the Editorial
Board and Director of TÜDNAEM

Dear Readers of Eurasia Nuclear Bulletin,
It is our pleasure to greet you again on pages of this volume of "Eurasia Nuclear Bulletin".
As you know, "Eurasia Nuclear Bulletin" is issued by the agreement between the Institutes of nuclear profile of Turkey, Uzbekistan, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Azerbaijan.

We try to highlight joint scientific activity of scientists from Eurasia region in the field of peaceful application of nuclear energy in our countries.

In this issue you will learn about the cooperation of the Turkish Speaking Countries scientists on carrying out joint research and

projects, and also organization of joint conferences, seminars and meetings.

You will get fascinating information about ancient towns of our region.

Result of our joint efforts on broadening the international scientific collaboration the series of Eurasian Conference "Nuclear Science and its Applications" were organized, where scientists and specialists exchange with experience in practical implementation of recent scientific achievements in the field of nuclear science and nuclear safety.

Holding such conferences promotes arrangement and broadening of contacts between scientists from participant countries and consolidation of their efforts for solving actual fundamental scientific problems and applied tasks.

The Eurasian Conference on "Nuclear Science and its Applications" has become traditional and is arranged biannually since 2000 in each of the abovementioned countries. 1-st Conference organized by Turkish Atomic Energy Authority in İzmir, in 2000, and 2-nd Conference hosted by Kazakhstan Nuclear Physics Institute realized in Almaty, in 2002 jointly.

The 3-rd Eurasia Conference "Nuclear Science and its Applications" was held in 2004 in Tashkent, being hosted by the Institute of Nuclear Physics of Uzbekistan together with the Turkish Atomic Energy Authority and with participation of National Academy of Sciences of Azerbaijan, Institute of Nuclear Physics of Kazakhstan and National Academy of Sciences of Kyrgyzstan.

The "4th Eurasia Conference on Nuclear Science and Its Application" is decided to be held in Baku in 2006 as requested by Azerbaijan National Academy of Science.

The Eurasian Conferences received support from international and national organizations and experts from USA, Russia and EU as well as countries from the region are participating to the Conference. The attractive feature of Eurasian Conference is the participation of a large number of young specialists at an age below 35 that indicates increasing perspectives in development of science and technology. The resolution of the conference recommends a number of plenary and sectional reports to be published in the "Eurasia Nuclear Bulletin". In this issue you can read some of reports presented at the 3-rd Eurasia Conference.

Dear readers, Eurasian Nuclear Bulletin is trying to reflect the joint activities carried out and we do hope that the latest issue of the Bulletin will provide you with interesting and useful information for your research work.

With the best regards

Курметті "Еуразиялық ядролық бюллетень" оқырмандары!
Біз сіздерді "Еуразиялық ядролық бюллетень" беттерінде қайтадан қарсы алуға қуаныштымыз!

"Еуразиялық ядролық бюллетень" Туркия, Озбекстан, Казакстан, Кыргызстан және Азербайжан ядролық физикалық бейіндегі институттары арасындағы келісімге сәйкес басылып шығарылатынын сіздер білесіздер. Біз оқырмандарға біздің елдеріміздегі ядролық энергияны бейіт мақсатқа пайдалану саласындағы бірлескен қызмет пен зерттеулер туралы ақпарат беріп отыруға тырысамыз. Осы шығарылымнан сіздер туркі тілде сөйлеуші елдер ғалымдарының бірлескен зерттеулер жүргізу және жобаларды іске асыру үшін бірігуі туралы, сондай-ақ бірлескен мақсаттар, семинарлар мен кездесулер ұйымдастыру туралы білетін боласыздар. Сонымен қатар сіздердің назарыңызға оңір қалаларының қонақ отыратын шағы туралы қызықты ақпарат ұсынылған. Ядролық ғылым мен оның қолданысы бойынша Еуразиялық мақсаттар легі халықаралық ғылыми ынтымақтастықты келісім жөнінде біздің бірлесіп қуш салуымыздың нәтижелерінің бірі болып табылады, солардың барысында ғалымдар мен мамандар ядролық ғылым және ядролық қауіпсіздік саласындағы ең жаңа ғылыми жетістіктерді қолдану жөнінде тәжірибе алмасуға мүмкіндік алды. Осы сияқты мақсаттар откізу көкейтесті іргелі ғылыми мәселелерді шешу және қолданбалы есептерді шешу үшін араласу елдердің ғалымдарының арасында қарым-қатынастар орнығуы мен келісімге және олардың қуш-жігерін біріктіруге мүмкіндік тудырады. "Ядролық ғылым мен оның қолданысы бойынша Еуразиялық мақсаттар" дәстүрге де айнала бастады, әрі жоғарыда көрсетілген елдердің арқасында 2000 жылдан бері екі жылда бір рет откізіліп тұрады. Туркияның Атомдық Энергия жөніндегі Агенттігі Ізмірде 2000-шы жылы ұйымдастырған бірінші Еуразиялық мақсаттар және Ядролық Физика Институты Алматыда 2002-ші жылы жасалған екінші Еуразиялық мақсаттар табысты болды. Үшінші "Ядролық ғылым мен оның қолданысы бойынша Еуразиялық мақсаттар" Озбекстан Ядролық Физика Институты 2004 жылы откізген және Атомдық Энергия жөніндегі Түрік Акімшілігімен бірлесіп, Азербайжан Ұлттық Ғылым Академиясының, Казакстан Ядролық Физика Институтының және Кыргызстан Ұлттық Ғылым Академиясының қатысуымен ұйымдастырған болатын. Азербайжан Ұлттық Ғылым Академиясының бастамасына сәйкес 4-ші "Ядролық Ғылым мен оның қолданысы бойынша Еуразиялық мақсаттар" Бакуде 2006-шы жылы өтеді деп шешілген болатын. Бұл Еуразиялық мақсаттар бірсыпыра халықаралық және ұлттық ұйымдар тарапынан қолдау табуға, оларға АҚШ-тан, Ресейден және оңірдегі елдер өкілдерімен бірлесіп ЕО-дан мамандар қатысып отырады. Әсіресе бұл мақсаттарға жасы 35-тен аспаған жас ғалымдардың көптеп қатысатыны қызықтыратын қушылық болып табылады, бұл ғылым мен техниканың дамуы үшін өскелең жарқын болашақты қамтып көрсетеді.

Мақсаттарда қабылданған қарарлар жалпы және бөлімдік баяндамалардың бірсыпырасын "Еуразиялық ядролық бюллетенде" жариялауға ұсынады және біздің басылымымыздың осы нөмірі 3-ші Еуразиялық мақсатта тыңдалған бірнеше баяндаманы сіздердің назарыңызға ұсынып отыр. Еуразиялық ядролық бюллетень бірлескен қызметті ең жақсы түрде мазмұндауға бейімделген және біз Бюллетеннің осы шығарылымы сіздердің зерттеулеріңізге қызықты да пайдалы ақпарат береді деп үміт артамыз.

Ең жақсы тілектермен

Kairat K. KADYRZHANOV

Yayın Komisyonu Başkanı ve
Kazakistan Nükleer Fizik Enstitüsü Başkanı
Co-Chairman of the Editorial Board and
Director, Institute of Nuclear Physics, Kazakhstan

Gurmetty "Eurazialyq iadrolyq biulleten oqyrmandary!"

Byz Syzderdy "Eurazialyq iadrolyq biulleten" betterynde qaitadan qarsy alugha qunyshtymyz!

"Eurazialyq iadrolyq biulleten" Turkia, Ohzbekstan, Qazaqstan, Qyrghyzstan jahne Ahzerbaijan iadrolyq-fizikalıq beiyndegı instituttary arasyndaghy kelysymge sahikes basylyp shyghatynyn syzder bylesyzder. Byz oqyrmandargha byzdynh elderymyzdegı iadrolyq energıany beibyt maqsatqa paidalanu salasyndaghy byrlesken qyzmet pen zertteuler turaly aqpar beryp otyrugha tyrysamyz.

Osy shygharylymnan syzder turky tıylde sohileushy elder ghalymdarynynh byrlesken zertteuler jurgyru jahne jobalardy yske asyru ushyn byryguy turaly,

sondai-aq byrlesken mahslikhattar, seminarlar men kezdesuler uıymdastyru turaly byletyn bolasyzdar. Sonymen qatar syzderdynh nazarynyzgha ohnhyr qalalarynynh kohnne ohtken shaghy turaly qyzghylyqty aqparat usynylghan.

Jadrolyq ghylym men onynh qoldanyssy boıynsha Eurazialyq mahslikhattar legy khalyqaralyq ghylymi yntymaqtastyqty kenheitu johnynde byzdynh byrlesyp kush saluymyzdynh nahtijelerynynh byry bolyp tabylady, solardynh barysynda ghalymdar men mamandar iadrolyq ghylym jahne iadrolyq qauypsyzdyk salasyndaghy enh janha ghylymi jetystykterdy qoldanu johnynde tahjyrybe almasugha mumkyndyk aldy. Osy siaqty mahslikhattar ohtkysu kohkeitesty yrgely ghylymi mahselelerdy sheshu jahne qoldanbaly esepterdy sheshu ushyn ahraluan elderdynh ghalymdarynynh arasynda qarym-qatynastar ornyghuy men kenheiuynne jahne olardynh kush-jygeryn byryktyrughe mumkyndyk tughyzady.

"Iadrolyq ghylym men onynh qoldanyssy boıynsha Eurazialyq mahslikhat" dahsturge de ainala bastady, ahry jogharyda kohrsetylgен elderdynh ahrqaisysynda 2000 jyladan bery eky jylda byr ret ohtkyzylyp turady. Turkıanyh Atomdyq Energia johnyndegı Agenttygy Yzmyrde 2000-shy jyly uıymdastyrgan byrynshy Eurazialyq mahslikhat jahne Iadrolyq Fizika Instituty Almatyda 2002-shy jyly ohtkyzgen ekynshy Eurazialyq mahslikhat tabysty boldy.

Ushynshy "Iadrolyq ghylym men onynh qoldanyssy boıynsha Eurazialyq mahslikhaty" Ohzbekstan Iadrolyq Fizika Instituty 2004 jyly ohtkyzgen jahne Atomdyq Energia johnyndegı Turyk Ahkymshylygy men byrlesyp, Ahzerbaijan Ulıtyq Ghylym Akademiasynynh, Qazaqstan Iadrolyq Fizika Institutynynh jahne Qyrghyzstan Ulıtyq Ghylym Akademiasynynh qatysuymen uıymdastyrgan bolatyn.

Ahzerbaijan Ulıtyq Ghylym Akademiasynynh bastamasyna sahikes 4-shy "Iadrolyq ghylym men onynh qoldanyssy boıynsha Eurazialyq mahslikhat" Bakude 2006-shy jyly ohtedy dep sheshylgen bolatyn.

Bul Eurazialyq mahslikhattar byrsypyra khalyqaralyq jahne ulıtyq uıymdar tarapynan qoldau tabuda, olargha AQSH-tan, Reseyden jahne ohnhyrdegı elder ohkyldey men byrlesyp EO-dan mamandar qatysyp otyrady. Ahsyrese byl mahslikhattargha jasy 35-ten aspaghan jas ghalymdardynh kohptep qatysatyny qyzyqtyratyn qubylys bolyp tabylady, byl ghylym men tekhnikanynh damuy ushyn ohskelenh jarqyn bolashaqty qamtıp kohrsetedy.

Mahslikhattarda qabyldanghan qararlar jalpy jahne bohlymdyk baiandamalaryn byrsypyrasyn "Eurazialyq iadrolyq biulletende" jarialaugha usynady jahne byzdynh basylymymyzdynh osy nohmyry 3-shy Eurazialyq mahslikhatta tynhdalghan bymeshe baiandamany syzdynh nazarynyzgha usynyp otyr.

Eurazialyq iadrolyq biulleten byrlesken qyzmetty enh jaqsy tyrde mazmyndaugha beıymdelgen jahne byz Biulletennin osy shygharylymy syzderdynh zertteulerinyzge qyzyqty da paidaly aqparat beredy dep umyt artamyz.

Enh jaqsy tıylektermen

Урматтуу Евразиялык ядролук бюллетендин окурмандары!

Биз "Евразиялык ядролук бюллетендин" жаны чыгарылышын сиздерге кайрадан тааныштырып жатканыбыз учун аябай кубанычтабыз. Сиздерге белгилүү болгондой, "Евразиялык ядролук бюллетень" Азербайжан, Кыргызстан, Озбекстан жана Туркиянын ядролук багыттагы институттарынын ортосундагы чечимдердин негизинде түзүлгөн. Евразиянын аймагындагы окумуштуулардын илимий активдүүлүктөрүнүн биримдигинде биздин олколордун ичинде ядролук энергияны тынчтык учун пайдаланууга аракет кылабыз. Бул бюллетенден сиздер турк тилдуу олколордун окумуштууларынын ортосунда жүргүзүлүүчү илимий иштер жана проекттер, ошондой эле семинарлар, митингдер жана конференциялар жонундо маалыматтар менен тааныша аласыздар. Сиздер биздин региондогу байыркы шаарлар жонундо кызыктуу маалыматтарды ала аласыздар. Эл аралык илимий биргелештикте биздин иш-аракеттерибизди кеңейтуу максатында "Ядролук илим жана аны пайдалануу" боюнча Евразиялык конференция уюшулган, анда окумуштуулар жана адистер ядролук коопсуздук жана ядролук илимдин областында азыркы илимий жетишкендиктердин негизинде практика жүзүндөгү аткарылган эксперименттери менен алмашышат(таанышышат). Мындай конференцияларды откоруу актуалдык фундаменталдык илимий проблемаларды чечүүгө жана сабактарды пайдаланууга жардам берет. "Ядролук илим жана аны пайдалануу" боюнча Евразиялык конференция салт катары эсептелинип калды жана ал 2000-жылдын бери откорулуп келет. 1- конференция Туркия Атомдук энергия комитети тарабынан Измирде жана 2-конференция Казакстандын Алматы шаарындагы ядролук физика институту тарабынан 2002-жылы биргелештикте откорулгон. 2004-жылы Ташкент шаарында "Ядролук илим жана аны пайдалануу" боюнча 3-Евразиялык конференция откорулгон. Бул конференцияны Озбекстандын ядролук физика институту жана Туркиялык атомдук энергия комитети биргелешип Азербайжандын улуттук илимдер академиясы, Казакстандын ядролук физика институту жана Кыргызстандын улуттук илимдер академиясы уюштурушкан. Азербайжандын улуттук илимдер академиясынын суранычы боюнча кийинки "Ядролук илим жана аны пайдалануу" деген 4-Евразиялык конференция 2006-жылы Баку шаарында откорулоору чечилген. Евразиялык конференция эл аралык жана улуттук бирикмелер жана АКШ, Россия жана Европалык союздун иш-аракеттери жана конференцияга катышканы келишкен башка олколор тарабынан колдоого алынган. Евразиялык конференциянын артыкчылыгы болуп жаш илимий адистердин, айрыкча 35 жашка чейинки адистердин коп санда катышуусу менен илим жана техниканын онугуусунун перспективасын жогорулатууга салым кошоору эсептелинет. "Евразиялык ядролук бюллетенде" секциялык жана пленардык докладдардын сандары конференциянын чечими менен берилет. Бул санынан сиздер 3-Евразиялык конференцияда корсотулгон бир нече докладдарды окуй аласыздар. Урматтуу окурмандар, "Евразиялык ядролук бюллетень" мындан ары да ийгиликтуу иштерди алып барганга аракет кылат жана биз келээрки саныбызда сиздердин илимий изилдөө иштеринизге керектуу жана кызыктуу маалыматтар менен камыз кылууга аракет кылабыз.

Сизге ден соолук жана ийилик каалайбыз

Beishen IMANAKUNOV

Yayın Komisyonu Başkanı ve
Kırgızistan Milli Bilimler Akademisi
Başkan Danışmanı
Co-Chairman of the Editorial Board and
Advisor to the President of
National Academy of Sciences, Kyrgyzstan

Urmattuu Evrazialyk iadroluk bulletendin oкурmандары!

Biz "Evrazialyk iadroluk bulletendin" jany chygarylshyn sizderge kairadan taаныshyryp jatkanybyz uchun aiabai kubanychtabyz. Sizderge belgiluu bolgondoi, " Evrazialyk iadroluk bulletin" Azerbaijan, Kyrgyzstan, Kazakstan, Ozbekstan jana Turkianyn iadroluk bagyttagy instituttarynyn ortosundagy chechimderdin negizinde tuzulgon. Evrazianyn aimagyndagy okumushtuulardyn ilimii aktivduuluktorunun birimidiginde bizdin olkolordun ichinde iadroluk energiany tynchtyk

uchun paidalanuuga araket kylabyz.

Bul bulletenden sizder turk tilduu olkolordun okumushtuularynyn ortosunda jurguzuluuchu ilimii ishter jana proekter, oshondoi ele seminarlar, mitingder jana konferensialar jonundo maалыматтар менен тааныша аласыздар. Sizder bizdin regiondogu baiyrky shaarlar jonundo kызыктуу маалыматтарды ала аласыздар.

El aralyk ilimii birgeleshtikte bizdin ish-arakteribizdi keneituu maksatynda " Iadroluk ilim jana any paidalanuu" boiuncha Evrazialyk konferensia uiushulgan, anda okumushtuular jana adister iadroluk koopsuzduk jana iadroluk ilimdin oblastynda azyrky ilimii jetiskendikterdin negizinde praktika juzundogu atkarylган eksperimentteri menen almashyshat (taаныshyshat). Myndai konferensialardy otkoruu aktualdyk fundamentaldyk ilimii problemalary chechuugo jana sabaktardy paidalanuuga jardam берет.

" Iadroluk ilim jana any paidalanuu" boiuncha Evrazialyk konferensia salt kатары esepetelinip kaldy jana al 2000-jyldan beri otkorulup kelet. 1-konferensia Turkia Atomduk energia komiteti tarabynan Izmirde jana 2-konferensia Kazakstandyn Almaty shaaryndagy iadroluk fizika institutu tarabynan 2002-jyly birgeleshtikte otkorulgon. 2004-jyly Tashkent shaarynda " Iadroluk ilim jana any paidalanuu" boiuncha 3-Evrazialyk konferensia otkorulgon. Bul konferensiany Ozbekstandyn iadroluk fizika institutut jana Turkialyk atomduk energia komiteti birgeleship Azerbaijanyn uluttuk ilimler akademiasy, Kazakstandyn iadroluk fizika institutu jana Kyrgyzstandyn uluttuk ilimler akademiasy uiushturushkan. Azerbaijanyn uluttuk ilimler akademiasynyn suranychy boiuncha kiinki "Iadroluk ilim jana any paidalanuu" degen 4-Evrazialyk konferensia 2006-jyly Baku shaarynda otkorulooru chechilgen.

Evrazialyk konferensia el aralyk jana uluttuk birikmeler jana USA (AKSh), Rossia jana Evropalyk soiuzdun eksperimentteri jana konferensiaga katyshkany kelishken bashka olkolor tarabynan koldoogo alyngan. Evrazialyk konferensianyn artykchylygy bolup jash ilimii adisterdin, airykcha 35 jashka cheiinki adisterdin kop sanda kатышуусу менен илим жана техниканын онугуусунун перспективасын жогорулатууга салым кошору esepetelinet.

"Evrazialyk iadroluk bulletende" seksialyk jana plenardyk dokladdardyn sandary konferensianyn chechimi менен berilet. Bul sanyнан sizdar 3-Evrazialyk konferensiada korсотulgon bir neche dokladdardy okui аласыздар.

Urmattuu окурмандар, Evrazialyk iadroluk bulletin myndan ary da iigiliktuu ishterdi alyp barganga araket kylat jana biz keleerki sanybyzda sizderdin ilimii izildoo ishterinizge kerekтуу jana kызыктуу маалыматтар менен kamsyz kылууга araket kylabyz.

Sizge ден соолук cana iyigilik qaalaybiz

Bekhzad YULDASHEV

Yayın Komisyonu Eş Başkanı ve
Özbekistan Bilimler Akademisi Başkanı
Co-Chairman of the Editorial Board and
President, Academy of Sciences, Uzbekistan

Qadrlı "Yevroosiyo yadroviy byulletenining" mushtariylari!

Sizlarni yana bir bor "Yevroosiyo yadroviy byulleteni"ning navbatdagi soni sahifalari orqali qullab turganligimdan baxtiyorman.

Bilasizki, "Yevroosiyo yadroviy byulleteni" Turkiya, O'zbekiston, Qozog'iston, Qirg'iziston, Ozarbayjonning yadroviy yo'nalishdagi

institutlari o'rtasidagi o'zaro kelishuvga muvofiq chop etiladi. Bu jurnal sahifalarida biz Yevroosiyo hududidagi olimlarning o'z mamlakatlarimizda yadroviy energiyani tinchlik maqsadlarida qo'llash sohasida hamkorlikda olib borayotgan faoliyatlarini yoritishga harakat qilamiz. Navbatdagi sonidan siz Yevroosiyo hududidagi olimlarning birgalikda bajarayotgan ilmiy tadqiqotlari va loyihalari, shuningdek birgalikda tashkil qilingan konferensiyalar, seminarlar va kengashlar haqida xabardor bo'lasiz. Hududimizdagi shaharlar haqida qiziqarli ma'lumotlar olasiz. Olimlar orasidagi birlashishga bo'lgan harakatlarni kuchaytirishga bo'lgan urinishlar natijasi yadro fani va yadroviy havfsizlik sohasida keyingi yillarda qo'lga kiritilgan yutuqlar haqida tajriba almashadigan "Yadro fani va uning tadbiqi" konferensiyasini o'tkazishda ham ko'rinadi. Konferensiyaning o'tkazilishi turli mamlakatlardagi olimlar orasida aloqalar o'rnatish va ularni kengaytirish, dolzarb ilmiy va amaliy masalalarni echish uchun ularning faoliyatlarini birlashtirishga yordam beradi. Ushbu konferensiya an'anaviy tusga kirdi va navbati bilan ikki yilda bir marta mamlakatlarimizdan birida o'tkaziladi. Birinchi konferensiya Turkiya Atom Energiyasi Tashkiloti tomonidan 2000 yilda Izmirda, ikkinchisi Qozog'iston Milliy Yadroviy Markazining Yadro fizikasi Instituti tomonidan 2002 yilida Olma Otada tashkil etildi.

Uchinchi "Yadro fani va uning tadbiqi" konferensiyasi 2004 yilda Toshkent shahrida o'tkazilib, u O'zR FA Yadro fizikasi Instituti tomonidan Turkiya Atom Energiyasi Tashkiloti bilan birga, Ozarbayjon Milliy Fanlar Akademiyasi, Qozog'iston Milliy Yadroviy Markazining Yadro fizikasi Instituti va Qirg'iziston Milliy Fanlar Akademiyasi ishtirokida tashkil etildi.

To'rtinchi "Yadro fani va uning tadbiqi" konferensiyasi 2006 yilda Ozarbayjon Milliy Fanlar Akademiyasi tomonidan tashkil etiladi. "Yevroosiyo konferensiyalari Xalqaro tashkilotlarning moliyaviy yordamlari bilan o'tkazilgan bo'lib AQSh, Rossiya va Yevropa mamlakatlaridan tashqari boshqa mamlakatlardan ham olimlar ishtirok qilishdi. Konferensiyaning o'ziga xos jihatlardan biri uning ishida 35 yoshgacha bo'lgan ko'plab ishtirokchilar qatnashganligi bo'lib, bu narsa fan va texnologiya rivojlanishi istiqbolining yanada kengayib borayotganligini ko'rsatadi. Konferensiyaning tavsiyasi bilan yalpi va shohabardan qilingan bir qator ma'ruzalar "Yevroosiyo yadroviy byulleteni"da chop etish uchun taqdim qilindi. Ushbu sonda siz bulardan ba'zilarini ko'rishingiz, shuningdek konferensiya haqida batafsil ma'lumot olishingiz mumkin. Qadrlı mushtariylar, jurnalning navbatdagi soni sizga qiziqarli va keyingi tadqiqot ishlaringiz uchun foydali ma'lumotlar ham berishiga ishonaman.

Sizga eng yaxshi tilaklar bilan

Mahmud KERIMOV

Yayın Komisyonu Eş Başkanı ve
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Başkanı
Co-Chairman of the Editorial Board and
President, National Academy
of Sciences, Azerbaijan

«Avroasiya Nüva Bülleteni»nin hörmətli oxuculan!

«Avroasiya Nüva Bülleteni»nin bu cildinin sahifalarida yenidan sizi salamlamağa mamnunuy.

Bildiyiniz kimi «Avroasiya Nüva Bülleteni» Azərbaycan, Qırğızıstan, Qazaxıstan, Özbəkistan va Türkiyanın nüva profili institutları arasındakı razıləşmə əsasında çap olunur. Biz ölkələrimizdə nüva enerjisinin dinç

maqsadlarla istifadəsi sahəsində Avroasiyalı alimlərin birgə elmi fəaliyyətlərini işıqlandırməğa çalışırıq. Bu dəfəki nəşrdə siz türkdillı ölkələrin alimlərinin birgə layihələr və elmi tədqiqatlarının həyata keçirilməsi həmçinin birgə konfrans, seminar və görüşlərinin təşkil olunması ilə bağlı əməkdaşlıqları haqqında məlumat ələcəqsınız. Nüva Təhlükəsizliyi və Nüva Elmi sahəsindəki son elmi nailiyyətlərin praktik həyata keçirilməsi ilə bağlı təcrübələrin alimlər və mütəxəssislər arasında mübadiləsini təmin edəcək, beynəlxalq elmi əməkdaşlığın genişləndirilməsi üzrə bizim birgə sayımızın nəticəsi olaraq «Nüva Elmi və Onun Tatbiqi» başlığı altında Avroasiya konfransı təşkil olunub. Bəla konfransların keçirilməsi müxtəlif ölkədən olan alimlər arasında əlaqələrin yaranmasına və genişlənməsinə imkan verir, tatbiqi işlərin və aktual fundamental elmi problemlərin həlli üçün göstərilən cəhdləri möhkəmləndirir. «Nüva Elmi və Onun Tatbiqi» üzrə Avroasiya Konfransı ananaya çevrilib və 2000-ci ildən bəri yuxarıda qeyd olunmuş ölkələrdən birində iki ildən bir təşkil olunur. İlk konfrans 2000-ci ildə Izmirdə Türkiya Atom Enerji Qurumu tərəfindən təşkil olunub. İkinci konfrans 2002-ci ildə Alma-Atada Qazaxıstan Nüva Fizikası İnstitutu tərəfindən keçirilib. «Nüva Elmi və Onun Tatbiqi» üzrə üçüncü Avroasiya konfransı 2004-cü ildə Daşkənddə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Qazaxıstan Nüva Fizikası İnstitutu, Qırğızıstan Milli Elmlər Akademiyasının iştirakı ilə Türkiya Atom Enerji Qurumu ilə birlikdə Özbəkistan Nüva Fizikası İnstitutu tərəfindən keçirilib. «Nüva Elmi və Onun Tatbiqi» üzrə dördüncü Avroasiya konfransının Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının təklifi ilə 2006-cı ildə Bakıda keçirilməsi nəzərdə tutulur. Avroasiya konfransları həmişə olduğu kimi beynəlxalq, milli təşkilatlardan və konfransda iştirak edən, Avropa Birliyi, Rusiya və ABŞ kimi ölkələrin ekspertlarından da dəstək alıb. Elm və texnologiyanın inkişafında perspektivlərin genişləndirilməsi üçün 35 yaşdan aşağı çox sayda gənc mütəxəssislərin iştirakı Avroasiya konfransının cəlbədicisi xüsusiyyətidir. «Avroasiya Nüva Bülleteni»ndə konfransın tövsiyyəsi ilə konfransda edilən çoxlu sayda plenar (geniş) və qısa məruzələrin materialları nəşr olunmuşdur.

Bu dəfədəki nəşrdə siz üçüncü Avroasiya konfransındakı təqdim olunmuş məruzələrin bəzilərini oxuya bilərsiniz.

Aziz oxucular Avroasiya Nüva Bülleteni birgə həyata keçirilmiş fəaliyyətləri əks etdirməyə çalışır və biz həddən artıq əminik ki, bülletenin son nəşri elmi tədqiqat işləriniz üçün sizi maraqlı və faydalı məlumatlarla təmin edəcək.

Dərin hörmətlə

